

Yenḡele yɔn senre yofɔ

ABAKUKI

wi sɛwɛ we

Sewɛ wi nawa senre

Laga ki sɛwɛ ŋa wi ni, we yaa ki yan fɔ Yenḡele yɔn senre yofɔ Abakuki wo naa Yenḡele li ni, pe yen na senre yuun na taa pe yɛɛ yeri. Jɔlɔgɔ kagala naa kambasinnde nda Abakuki wila pye na yaan naa yɛɛ mari, tila wi jatere wi piri wi na. A wì si kɔngɔri ti wogo na Yenḡele li yɛɛ sɔgɔwɔ. A Yawe Yenḡele li suu yɔn sogo, ma yo fɔ li yaa Babilɔni tara woolo pe yirige mbe pe wa Zhuda tara woolo pe na, mbe pe jɔlɔ. Eɛn fɔ, a Abakuki wì si Yawe Yenḡele li pye ma yo fɔ Babilɔni tara woolo poro kapyere to tijanga naa ma we Zhuda tara woolo poro woro to na. Kona, a Yenḡele li sho fɔ poro fun li yaa ka jɔlɔgɔ wa pe na.

Yenḡele làa ki yo maga filige Abakuki wi kan, fɔ ki mɔnɔ o mɔnɔ, li yaa kali kiti wi kɔn. Làa yariyanga naga wi na ma yo wigi senre ti yɔnlɔgɔ fɔ:

Katugu ki yariyanga ki kala li yaa pye wagati ŋa wì kɔn ma tɛɛ wo ni.

Li pyewagati wì yɔngɔ tɔɔn, yagbolo ma.

Ali na li kaa mɔni, mali sige;

katugu li yaa pye mbeli yɛɛ yɔn fili jate, ki ka kaa ma kɔɔn shyen.

Li pyewagati wi se mɔ.

Wele, lere ŋa wi maa wi yɛɛ gbogo, wi woro ma sin wa wi kotogo na.

Eɛn fɔ lesinḡe wi yaa yinwege ta wi tagawa pi fanḡa na (2.3-4).

Sewɛ wi yen ma kɔɔnlɔ yɛɛ ŋga na

Abakuki wila kɔngɔri Yenḡele li yɛɛ sɔgɔwɔ, a lùu yɔn sogo 1.1--2.6a

Kapege pyefenne pe yaa ka pe sara wi ta 2.6b-20

Abakuki wila Yenḡele li sɔn 3.1-19

1 ¹ Kala na Yenŋele làa naga li yɔn senre yofɔ Abakuki wi na, loli na yen.

Yenŋele yɔn senre yofɔ wila kɔngɔri Yenŋele li yege sɔgɔwɔ ma yo li kala la pye

²E, Yawe Yenŋele, mi yaa ma yeri sa gbɔn wagati wiwiin mala saga?

Ɛɛn fɔ ma si woro na nuru na yeri.

Mi yen na gbele naga yuun fɔ lewɛlewɛ kapyere tì toro, ɛɛn fɔ mɛɛ si we shɔ.

³Yiŋgi na, a mà si ti mi yen na kapere ti yaan?

Yiŋgi na, a ma si pyeri na kambasinnde ti wele?

Jɔlɔgɔ naa lewɛlewɛ kapyere to mi yen na yaan.

Maara ti yen wa, kendige ki yen na woo lagapyew.

⁴Ki kala na, lasiri* wi woro na jate,

pe woro na kasingge piin.

Lepee wi ma tanga ta lesinŋe wi na.

Pe ma kiti wi kɔn yagbolo na.

Yenŋele li yɔn sogomɔ senre: Babilɔni tara fenne pe yaa pan mbe to Izirayeli woolo pe na

⁵Yawe Yenŋele li yo fɔ:

Ye ye yengele ke kan cengele ke na ye wele jɛŋge,

ki yaa to ye yɔn na, mbe ye nawa wɔ;

katugu mi yaa kala la pye ye sɔnlɔ ki na,

na lere wa kali yege yo ye kan, ye se taga ki na[†].

⁶Mi yaa Kalide tara fenne[†] pe yirige mbe pe wa ye na, poro mbele paa lere yinriwe ta, ma pye lewelimbele.

Pe yen na tara ti yanri na toro lagapyew,

na leele pe tara lara ti shoo pe yeri, to nda ti woro pe woro[†].

⁷Pe yen fyere yaraga, ma pye sunndo kɔngɔ ni.

Poros jate poro pe ma pe kakɔndɛgɛŋgele naa pe fanŋga ki tɛge pe ye.

⁸Pe shɔnye pè wege ma wɛ kameele na.

Pè weli ma wɛ dabaala mbele pe maa yanri yɔnlɔkɔgɔ pe na.

Pe wotoroye mbele shɔnye maa tilele pe yen na yeni na paan.

Pe yen na paan, ma yiri lege.

Pe yen na tinri na paan paa yege ŋga na yɔn ma to yaraga na maga le.

⁹Pe yen na paan pe ni fuun, mbe pan mbe tipege pye.

Pe yege sin na wele wa pe yɛɛ yege na kee perew.

[†]1.5: Kapye 13.41.

[†]1.6: Kalide tara fenne poro pe maa yinri fun Babilɔni tara fenne.

[†]1.6: 2 Wunlu 24.2.

Pe yen na mbele pè yigi kasopiile
pe gbogolo legere paa
taambugɔ yen.

¹⁰ Ki leele poro pe maa tege
wunlumbolo pe na,
na kundigile pe tifaga.

Pe maa tege malaga sigecara ti
ni fuun ti na.

Pe ma tara gbogolo lugusara,
mbe lugu ti na mbe cara
ti shɔ.

¹¹ Pe ma toro mbe jɔgɔwɔ pye
paa tifeɔngbɔgɔ yen, mbe
sila kee pe konɔ.

Pe yeera fannga ko ki yen pe
yenjele le.

**Yenjele yɔn senre yofɔ wila
kɔngɔri naa fɔngɔ Yenjele li
yeye sɔgɔwɔ, ma yo li kala la pye**

¹² E, Yawe Yenjele, na Yenjele,
na Yenjele kpoyi*,
mboro ma yen wa maga le wa
fafafa; ma se ku.

Yawe Yenjele, mà Kalide tara
fenne pe tege mbe kiti kɔn
we na.

Yawe Yenjele, mboro ɲa ma yen
na walaga ɲga ki yen nala
go singi,

mà ki leele pe tege pe jɔlɔgɔ wa
we na.

¹³ Ma yen fyɔngɔ* fu, ma woro
na jaa mbaa kapege ki
wele.

Pe yen na leele mbele jɔlɔ, ma
se yenle mbaa ki jɔlɔgɔ ki
wele.

Yingi na, a mà si pyeri na
javafenne pe wele?

Yingi na, a mà si pyeri ma lepee
wi yaga wi yen na lere ɲa
wi yen ma sin ma we wo
jate na wi jɔlɔ?

¹⁴ Ma yen na senweele pe piin
paa kɔgɔje ɲgbanra ti yen,
paa yaara nda ti maa fulolo lara
na ti yen, to nda fɔ woro
ti na we.

¹⁵ Kalide tara fenne pe yen na
leele pe ni fuun pe yinri,
paa yege ɲga na pe ma
kaa ɲgbanla yigi njegene
ni we.

Pe ma pe tile pe mere ti ni, mbe
pe gbogolo wa ti nawa.
Kona, pe mee la yɔgɔri nayinme
ni.

¹⁶ Kona, pe mee saara* wɔ pe
mere ti yeri,
mbe wusuna nuwɔ taan* sogo
pe ɲgbanra yigimere ti
mege ni,
katugu to fannga na pe ma
ɲgbanra nda yanlaga ni ti
legere yigi,
pe yaakara ti ma pye tanra.

¹⁷ Naga yen ma, pa pe yaa koro
mbaa yaara yinri suyi pe
mere ti ni yeen le?

Naga yen ma, pa pe yaa koro
mbaa cengele sanngala
ke tɔnri yeen, pe se ke
yinriwe ta le?

2 ¹ Mi wo na, mi yaa koro wa
na kɔrɔsiri pyesaga ki ni,
mbaa kɔrɔsiri piin.

Mi yaa yere wa malaga
sigembogo ki na, mbaa
kɔrɔsiri piin.

Mi yaa nungbolo jan mbege jen
 senre nda Yenhele laa jaa
 mbe yo na kan,
 mbege jen li yaa na yon sogo yege
 nga na na yungbogoro
 senre ti na.

**Yenhele laa li yon senre yofa
 wi yon sogo: Lesinhe wo
 naa leele jalofa wi ni pe kala**

² Yawe Yenhele laa na yon sogo
 ma yo fa:

«Yariyanga nga mi naga ma na,
 ki senre ti yonloga,
 ti keregi keregi sinndeere papara
 papara na,
 jango pe ya paa ti kara jenge.

³ Katugu ki yariyanga ki kala li
 yaa pye wagati na wi kon
 ma tege wo ni.

Li pyewagati wi yongu ton,
 yagbolo ma.

Ali na li kaa moni, mali sige;
 katugu li yaa pye mbeli yee yon
 fili jate, ki ka kaa ma kon
 shyen.

Li pyewagati wi se mo†.»

⁴ Wele, lere na wi maa wi yee
 gbogo, wi woro ma sin
 wa wi kotogo na.

Een fa lesinhe wi yaa ka yinwege
 ta wi tagawa pi fannga
 na†.

⁵ Kaselege ko na, penjagboro
 tawa† pi ma senwee wi
 fanla maa pungo.

Yee gbogowa fa wila cen yew.
 Wi ma pye suro kala ni paa
 kuulo tara* ti yen;
 wi yen paa kunwa pi yen, wila
 tin fyew.

Wi ma cengele ke ni fuun ke
 tile mbe pan ke ni wi yee
 koroga,
 mbe leele pe ni fuun pe gbogolo
 wi yee tanla mbe cen pe
 go na.

⁶ Wi ya cengele ngele ni, ke ni
 fuun ke yaa kaa yomiyele
 waa wi na,
 mbaa wi tifaga mbaa ki la koo
 wi na.

Pe yaa kaa yuun fa:
 «Lere na wi maa leele pe kee
 yaara ti koli, na yarijende
 legere gbogolo wi yee kan,
 jaloga yen ki fa wi wogo.

Leele pe yaara nda wi yen na
 koli na foga ki gbogo wi
 yee go na na kee,
 wi yaa ki wogo ki pye sa gbon fa
 wagati wiwiin?»

⁷ Mbele pe foru yen ma na, pe
 yaa ka yiri ma koroga
 mbon fo.

Mbele ma jal, pe yaa ka yen
 mbe yiri ma koroga mbon
 yangara.

Pe yaa kon yaara ti koli.

⁸ Ma cengele legere yaara koli ke
 yeri,

†2.3: Ebu 10.37.

†2.4: Oromu 1.17; Gala 3.11; Ebu 10.38.

†2.5: Nga ki yo fa: *Penjagboro tawa*, Eburuye senre ti ni, ki yen ma yonloga ma yo fa
 «duven.»

ki kala na, cengele ke woolo
 mbele pè koro go na, pe
 yaa koon yaara ti koli fun.
 Ki kagala ke yaa pye ma na,
 katugu mà leele gbo,
 mà lewewewè kapyere pye laga
 tara ti ni, naa ca konaa ca
 woolo pe na.

⁹ Lere ña wi maa nambara piin
 na tñli taa,
 na wi go woolo pe yongò,
 jòlògò yen ki fò wi wogo!
 Wi maa ki jaa mboo censaga ki
 tege wa naayeri paa sere
 yen,
 jango mbe sho jòlògò ki kee.

¹⁰ Mà fere wa ma go woolo pe
 na.
 Cengele legere ñgele mà gbo ke
 kala na,
 tipege mà pye ma yee na.
¹¹ Katugu ca ki mbogo sinndere
 ti yaa kaa gbele, mbaa ye
 nii kee,
 yinre ti tiyapaara tila ki shoo fun
 ti yon na.

¹² Lere ña wi ma leele gbo mboo
 ca ki kan legbogo ki
 fannga na,
 lere ña wi maa ca ki tege
 kambasinnde pyege ki
 fannga na,
 jòlògò yen ki fò wi wogo.

¹³ Ki kala na, leele pe yen na
 tunngo ñga piin, kason
 yaa ki sogo,
 cengele ke yen na ke yee tege
 jaga.

Ko ki ni fuun ñga ko yen na
 yinrigi Yawe Yenñele na
 yawa pi ni fuun fò lo yeri.

¹⁴ Katugu Yawe Yenñele li
 gbogòwò pi yaa ka jen
 laga tara ti lagapyew ki
 ni,
 paa yegè ñga na tñnmò pi yen
 ma kògòje wi yin we.

¹⁵ Lere ña wi ma sinme kan wi
 lewee yenle wi yeri wuu
 wò,
 jòlògò yen ki fò wi wogo!
 Mboro ña ma ma sinme wewewe
 mba pi yen paa shonrò
 yen pi kannga ma lewee
 yenle wi kan wuu wò,
 mbe ti wila sinndire piin,
 jango mbe ta mboo fere ti yan,
 jòlògò yen ma wogo!

¹⁶ Mboro fun fere ti yaa ma yigi
 fò jengge, ma se gbogòwò
 ta.
 Koni, mboro ma yaa wò mbe tin
 mboon witiwaga ki yirige
 funwa na.

Nangbanwa wajenne na li yen
 wa Yawe Yenñele li kalige
 ki ni, li yaa ma ñgbanga
 mali li wò.

Kona, ma gbogòwò pi yaa kannga
 mbe pye fere.

¹⁷ Katugu jògòwò mba mà pye
 wa Liban tara,
 ki fògò ki yaa tñn ma na.
 Mà wonngaala gbo;
 koni, wonngaala pe yaa fyere
 gbòrò wa ma na.

Ko yaa pye ma, katugu mà leele gbo,
 mà lewêlêwê kapyere pye wa tara ti ni, naa ca konaa ca woolo pe na.

¹⁸ Yaraga yanlêge nga kapyo jenfɔ wi ma tɛ yarisunngo, ki mbe ya yingɪ yɔn?

Nakoma yarisunndo nda pe ma tugurɔn yan mberi gbegele, to nda ti maa leele pe nari yagbogolo ni, ti mbe ya yingɪ yɔn?

Kapyo jenfɔ ŋa wi ma ki yarisunndo nda ti se ya para ti gbegele, wi mbe ya mboo jigi wi taga ti na mele?

¹⁹ Lere ŋa wi ma tige ŋga pè tɛ yarisunngo ki pye fɔ: «Yiri,» lere ŋa wi ma sinndelege ŋga pè tɛ yarisunngo ki pye fɔ: «Yen ma yiri,»

jɔlɔɔ yɛn ki fɔ wi wogo!
 Yarisunngo ki mbe ya yingɪ nagawa kan lere yeri?
 Ye wele, pe ma tɛ naa warifuwe wo ki na mbege tɔn,
 ɛɛn fɔ yinwege woro ki ni.

²⁰ Yawe Yɛnɛle lo na, li yɛn wa li sherigo gbɔɔ* kpoyi* ki ni.
 Tara na yaara ti ni fuun ti daga mbe pyeri li yɛgɛ sɔɔɔwɔ!

Yɛnɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ wila Yɛnɛle li yɛnri

3¹ Yɛnɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ* Abakuki wila yɛnrɛwɛ mba yɛnri ma yunɔgbɔɔɔ sɛnrɛ nda yo, tori nda yɛɛn.

² E, Yawe Yɛnɛle, mɔɔ kala li sɛnrɛ logo.
 Ma kapyege ki fyɛrɛ lɛngɛ na ni, Yawe Yɛnɛle.

Ma kapyegele ke pye ma ke yɔn fili naa, we nala sɔnlɔ ŋga ki na.

Ki yaga pe ke jɛn we nala sɔnlɔ ŋga ki na.

Ɛɛn fɔ wa ma nanɔɔbanwa gbɔɔ pi ni we ni, ma nawa to, ma we yinriwe ta.

³ Yɛnɛle li yaa yiri wa Tema tara mbe pan,
 Yɛnɛle na kpoyi* li yaa yiri wa Paran† tara yanwira ti na mbe pan. *Wɔnmatigiwen laga*

Li gbɔɔɔwɔ yanwa pì naayeri wi yin.

Pe yɛn nali sɔnni tara ti lagapyew.

⁴ Li yɛn na paan na yɛnɛle paa yanwa yɛn.

Yanwa pi yɛn na janri na yinrigi wa li kɛɛ.

Pa li fanɔɔga ki yɛn ma lara wa.

⁵ Tifelege yama pi yɛn na tuun tara ti na wa li yege,

†3.3: Tema tara tila pye Edɔmu tara ti kinda wo wa, ŋa wila pye wa Zhuda tara ti yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri. Paran yanwira ti yɛn wa gbinri wi ni, wa Izirayeli tara ti yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri. Dete 33.2; Kiti 5.4-5; Yuuro 68.7-8.

yambewe pi yen na tuun tara ti
na wa li puᅅᅅo na.

⁶ Na li ka yere, tara ti ma yeᅅe.
Na li ka welewele, cengele ke ma
fyɛ na seri.

Yanwira nda ti yen wa, maga le
wa fafafa, ti ma jɛnri.

Tinndiye mbele pe yen wa, maga
le wa wagati titɔnlɔwɔ ni,
pe ma toori,
poro mbele paa pye faa li konɔ
le.

⁷ Mì Kushan tara paara yinre*
woolo pe yan paa jɔlɔ;
Madiyan tara paara yinre woolo
pe yen na seri fyere ti kala
na.

⁸ E, Yawe Yenjele, naa mà lugu
ma shɔnye pe na na paan,
naa màa pye na paan ma malaga
gbɔnwotoroye pe na mbe
pan mbe cew ta,
maa nawa ᅅᅅban gbaanla poro
ni wi le?

Maa nawa ᅅᅅban laforo to ni wi
le?

Maa kɔnrɔ ta kɔᅅᅅje wo ni wi le?

⁹ Mɔɔ sandiga ki yirige funwa na
mbe wɔn.

Ma wangala koro ke yen wuguro
senre nda mà yo we.
Wɔnmatigiwen laga

Mà tara ti jɛnw maga pye
gbaanla pe torosara.

¹⁰ Yanwira ti kɔɔn yan, ti maa
yeᅅe.

Tɔnmɔ leᅅere pan na fuun.

Kɔᅅᅅje wì tinme gbɔɔ yirige,

tɔnmɔ mba pi maa yinrigi na
tuun pi yen na yinrigi wa
naayeri.

¹¹ Yɔnlɔ konaa yenᅅe ki ni,
tì koro ma yere wa ti
yeresaga,

ma wangala ᅅᅅle ke yen na
yengele na kee ke kala na,
ma njanraga ᅅᅅa ki yen na
yengele ki kala na.

¹² Wa ma nangbanwa pi ni, ma
ma tara ti yanri ma toro.

Wa ma nangbanwa ndorogo
ki ni, ma ma cengele ke
tɔngɔ ma toro.

¹³ Mà yiri mbe sɔɔn woolo pe
shɔ,

mbe sa ma wunluwɔ ᅅᅅa mà wɔ
wi shɔ.

Ma ma lepee wi go woolo pe
yekelewe wi tɔngɔ maa
wɔ wa;

ma maa go ki jɔᅅᅅ pew, mbeᅅe
le nɔᅅᅅna fɔ sa gbɔn wa
naayeri. *Wɔnmatigiwen
laga*

¹⁴ Mɔɔ juguye pe teelee pe yinre ti
furugu pe yeera wangala
ke ni.

Poro mbele pe yen na gbinri
na paan we kɔᅅᅅᅅ paa
tifeliᅅᅅᅅᅅᅅ yen, mbe we
gbɔn mbe we jaraga we.

Pe yen na jɔᅅᅅᅅᅅᅅ ni,
ndɛɛ leele mbele gbɛᅅᅅᅅ mbe
lere ᅅᅅa pe maa jɔlɔ wi gbo
larawa.

¹⁵ Mà konɔ wɔ ma shɔnye pe kan
wa kɔᅅᅅᅅᅅᅅ wi ni,

ma toro wa wi tɔnmɔ mba
 pi maa yinrigi na tuun
 fannga ni pi sɔgɔwɔ.
 16 Mìgi tinme gbɔɔ pi logo,
 a na nawa pì wɔ na na.
 Na yɔngbasɛɛɛ tila seri na na
 fyɛɛ ti na.
 Na wire tì fanla na na,
 na jegele ke fyɔ na nɔgɔ,
 katugu mi daga mbe pyeri mbaa
 jɔlɔgɔ pilige ki singi,
 ki pilige nga juguye pe yaa ka
 pan mbe to leele pe na
 we.
 17 Ali na kaa pye figiye* tire ti se
 ka fyenwe naa,
 ɛɛɛzen pire se ka ta wa ɛɛɛzen*
 tiire ti na naa,
 ali na kaa pye oliviye tire ti se
 ka sɛ naa,
 yarilire se ka ta wa kɛɛɛ ti ni
 naa,

ali na kaa pye simbaala naa
 sikaala pe yaa ka kɔ wa
 jasaala pe ni,
 nɛɛɛ ti yaa kɔ wa nanɔgbondo ti
 ni,
 18 konaa ki ni fuun, mi wo na,
 mi yaa kaa yɔgɔri Yawe
 Yenɔjele li kala na.
 Mi yaa kaa nayinme nii na shɔfɔ
 Yenɔjele li kala na.
 19 Yawe Yenɔjele, na Fɔ* we, wo
 wi yen na fannga ye.
 Wì ti a mì fɛnge jɛn paa lufaa
 yɛn.
 Wì ti a mila tanri na toro wa lara
 nda tì yaraga ti go na†.
 Yurukɔɔɔ pe to wo yurugo yi,
 nga pàa kɔ na nɔgɔniye
 gbɔɔn.

†3.19: 2 Sami 22.34; Yuuro 18.34.